

YRITYSTUEN MYÖNTÄMINEN

JA YRITYSTUKIHAKEMUKSEN TÄYTTÖOHJEET

Lnro 2305

YLEISTÄ

Tätä hakulomaketta käytetään haettaessa maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain (1443/2006), sekä maaseudun yritystoiminnan tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (632/2007) mukaista yrityksen investointitukea, yrityksen kehittämistukea ja yritystoiminnan käynnistystukea Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman tärkein tavoite on maaseutumaiden alueiden asukkaiden työpaikkojen ja toimeentulomahdollisuuksien lisääminen elinkeinotoimintaa monipuolistamalla.

Työvoima- ja elinkeinokeskukset ovat laatineet alueelliset maaseudun kehittämissuunnitelmat ja paikalliset toimintaryhmät paikalliset maaseudun kehittämissuunnitelmat. Tietoa alueellisesta maaseudun kehittämisohjelmasta saa työvoima- ja elinkeinokeskuksesta ja paikallisesta maaseudun kehittämisohjelmasta toimintaryhmältä.

Tuen hakeminen

Yritystukea voidaan hakea paikalliselta työvoima- ja elinkeinokeskuksesta tai paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä. Haettaessa tukea työvoima- ja elinkeinokeskuksesta hakemus tulee toimittaa sille työvoima- ja elinkeinokeskukselle, jonka toimialueella tuettava toimenpide on tarkoitus toteuttaa. Haettaessa tukea paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä hakemus tulee toimittaa sille toimintaryhmälle, jonka alueella tuettava toimenpide on tarkoitus toteuttaa.

Hakemus on täytettävä huolellisesti ja sen mukana on toimitettava kaikki vaadittavat liitteet. Tietojen tulee olla paikkansapitäviä ja esitettyjen arvioiden mahdollisimman realistisia, sillä tuen käyttöä seurataan ja valvotaan ja tuen vaikuttavuutta arvioidaan myös hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella. Työvoima- ja elinkeinokeskus ja toimintaryhmä voivat pyytää ennen päätöksentekoa ja lausunnonantoa lisäselvennyksiä ja tarkennuksia.

Hakemuksen vireilletulo ja toimenpiteen aloittaminen

Tukea voidaan myöntää tuettavasta toimenpiteestä aiheutuviin tarpeellisiin ja kohtuullisiin kustannuksiin, jotka ovat syntyneet tukihakemuksen vireilletulon jälkeen.

Kun rahoitusta haetaan työvoima- ja elinkeinokeskuksesta, tukihakemus tulee vireille, kun se on toimitettu työvoima- ja elinkeinokeskukselle. Kun rahoitusta haetaan paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä, tukihakemus tulee vireille, kun se on toimitettu paikalliselle toimintaryhmälle. Toimintaryhmä käsittelee sille toimitetut hakemukset ja antaa niistä lausunnon. Ryhmä toimittaa tukihakemuksen ja lausunnon työvoima- ja elinkeinokeskukselle. Työvoima- ja elinkeinokeskus päättää tuen myöntämisestä.

Ennen työvoima- ja elinkeinokeskuksen rahoituspäätöstä hakija toteuttaa toimenpidettä omalla vastuullaan, koska ei ole varmaa, että rahoitustukea myönnetään.

Yritystuen ehtoja

Tuettavan investoinnin tai muun toimenpiteen tulee liittyä sellaiseen yritystoimintaan, joka lisää ohjelma-alueen asukkaiden toimeentulomahdollisuuksia, monipuolistaa alueen elinkeinotoimintaa tai parantaa elinkeinotoiminnan rakennetta heikentämättä kuitenkaan toimivien yritysten toimintaedellytyksiä.

Mikroyritystä suuremman yrityksen harjoittaessa maataloustuotteen ensiasteen jalostusta tai markkinointia toimintaa voidaan tukea vain, jos yli puolet yrityksen liikevaihdosta tulee kyseisestä toiminnasta.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuki on tuen kohteena olevan yritystoiminnan kannalta tarpeellinen.

Yritystuen saaja voi olla:

maatalousyritys (maatila) ryhtyessään harjoittamaan tai harjoittaessaan muuta yritystoimintaa kuin maatalous. Maatalousyrittäjän katsotaan laajentavan toimintaansa maatalouden ulkopuolelle, jos se ryhtyy maatilalla tai siltä käsin tuottamaan palveluja tai valmistamaan muita tuotteita kuin maataloustuotteita.

maaseudulla sijaitseva *mikroyritys* aloittaessaan, laajentaessaan tai kehittäessään toimintaansa,

- jossa on alle 10 työntekijää
- jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa
- josta suurempi yritys omistaa enintään neljäsosan

maataloustuotteiden ensiasteen jalostusta harjoittava *pk-yritys* kehittäessään toimintaansa

- jossa on alle 250 työntekijää
- jonka vuosiliikevaihto enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa
- josta suurempi yritys omistaa enintään neljäsosan

Työntekijöiden määrän laskennasta on lisätietoa kohdassa 7.

Tuetun investoinnin kohdetta ei saa pysyvästi tai merkittävässä määrin käyttää muuhun kuin tuen kohteena olevaan yritystoimintaan ennen kuin viisi vuotta on kulunut tuen viimeisen erän maksamisesta. Tuen kohteena olevaa yritystoimintaa ei myöskään saa lopettaa tai olennaisesti supistaa ennen kuin viisi vuotta on kulunut tuen viimeisen erän maksamisesta.

1. TUKIMUOTO

Merkitään mitä tukea tällä hakemuksella haetaan: yrityksen investointituki, yrityksen kehittämistuki, yrityksen käynnistystuki.

Yrityksen investointituki

Investointitukea voidaan myöntää rakennuksen suunnittelemisesta, rakentamisesta, laajentamisesta, korjaamisesta ja hankkimisesta sekä aineettomien oikeuksien, koneiden ja laitteiden hankkimisesta aiheutuviin kustannuksiin. Tukea voidaan myöntää rakennuksen hankinnan yhteydessä maapohjan hankkimisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Investointituen myöntämisen edellytyksenä on, että tuettavan yritystoiminnan tuotteelle on olemassa markkinat.

Tukea voidaan myöntää yritystoiminnassa tarpeelliseen investointiin, jolla on olennaista merkitystä yritystoiminnan käynnistymiseen, laajentamiseen tai yrityksen mahdollisuuteen jatkaa toimintaansa markkinaolosuhteiden muutosten johdosta.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että investointi toteutetaan investoinnin tarkoitukseen nähden kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla. Investoinnin kokonaistaloudellisuutta arvioitaessa otetaan huomioon investointikustannusten lisäksi investoinnin käyttöaika, laatu, käyttö- ja ylläpito-kustannukset sekä muut vastaavat seikat.

Tuen ulkopuolelle jäävät seuraavat investoinnit:

- traktorin hankinta maatalousyritystä varten
- puunkorjuun monitoimikoneen tai kuormaa kantavan metsätraktorin hankinta

- energiakäyttöön tarkoitetun turpeen tuotanto
- toisen yrityksen osakkeiden tai osuuksien tai liiketoiminnan hankinta tai toimenpide, jonka tarkoituksena on yrityksen omistajanvaihdoksen rahoittaminen
- kiinteistön tai rakennuksen hankinta julkisyhteisöltä, jollei hankinnan kohde ole ollut käyvän hinnan selvittämiseksi julkisesti myytävänä vähintään kahden kuukauden ajan tai sen hankintahinta perustu vähintään kahden myyjästä riippumattoman itsenäisen arvioijan käyvän hinnan arvioon
- yrityksen tavanomainen korvausinvestointi, johon ei sisälly korvattavan kohteen olennaista laajentamista tai kokonaan uuden teknologian käyttöönottoa

Yrityksen kehittämistuki

Kehittämistukea voidaan myöntää kehittämistyöstä ja sen suunnittelusta aiheutuviin kustannuksiin.

Kehittämistukea voidaan myöntää yritykselle tai yritysryhmälle sellaiseen asiantuntija-apuun tai koulutukseen, joka hankitaan yrityksen ulkopuolelta ja jonka avulla yritys voi suunnitella toimintansa tehostamista, laajentamista tai uudelleen suuntaamista, etsiä uusia markkinoita, parantaa tuotteiden laatua, kehittää uusia tuotteita tai muuten parantaa liiketoimintaansa. Tukea voidaan lisäksi myöntää kehittämistyöstä yrityksessä aiheutuviin ylimääräisiin kustannuksiin.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että toimenpide on yrityksen tavanomaiseen liiketoimintaan nähden poikkeuksellinen laadultaan tai määrältään tai kyseessä on yrityksen aloittamisen tai merkittävän laajentamisen edellytyksiä koskeva selvitys.

Yrityksen kehittämistuella voidaan tukea:

- 1) uusien tuotteiden ja palvelujen sekä tuotantomenetelmien kehittämistä ja käyttöönottoa;
- 2) innovaatioiden ja tutkimustulosten kaupallistamista
- 3) tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan edistämistä
- 4) yritysten verkostoitumista
- 5) yrityksen toiminnan kannalta olennaista liiketoimintaosaamisen lisäämistä.

Yrityksen kehittämistukea voidaan myöntää yrityksen kehittämisestä aiheutuviin kohtuullisiin kustannuksiin:

- 1) ulkopuolisten palvelujen ja asiantuntijoiden käyttö
- 2) matkat
- 3) määräaikaisen asiantuntijan palkkaus
- 4) osallistuminen messuille tai näyttelyyn
- 5) kone- ja laitehankinnat tai niiden vuokraaminen (menon kohdistuttava kehittämistoimenpiteeseen; ei ole tuotantotoimintaan hankittavaa käyttöomaisuutta)
- 6) raaka-aineiden ja puolivalmisteiden hankinta
- 7) muut vastaavat suunnitelmassa eritellyt kehittämistoiminnan menot.
- 8) sellaiset kirjanpito- seuranta- ja raportointikustannukset

tannukset, jotka johtuvat yritysryhmälle myönne-
tystä tuesta

Tukea ei myönnetä palkkoihin tai palkkioihin, jot-
ka ylittävät olennaisesti alalla maksettavien palk-
kojen ja palkkioiden tason.

Tuotteiden ja tuotantomenetelmien kehittämistoi-
menpiteisiin kohdistuvaa tukea ei myönnetä myy-
täväksi tarkoitettun prototyypin kehittämisestä
aiheutuviin menoihin.

Yritystoiminnan käynnistystuki

Käynnistystukea voidaan myöntää maatalousyri-
tykselle (maatilalle), jos se aloittaa toiminnan laa-
jentamisen maatalouden ulkopuolelle tai jatkaa
laajentamista sekä mikroyritykselle toiminnan
aloittamiseen tai laajentamiseen. Maatalousyri-
tyksen katsotaan laajentavan toimintaansa maa-
talouden ulkopuolelle, jos se ryhtyy maatilalla tai
siltä käsin tuottamaan palveluja tai valmistamaan
muita tuotteita kuin maataloustuotteita.

Yritykselle voidaan myöntää käynnistystukea sen
palkatessa ensimmäisiä työntekijöitä yrityksen
tavanomaista, säännöllistä liiketoimintaa varten
vähintään 25 viikkotuntia käsittävään jatkuvaksi
tarkoitettuun työsuhteeseen. Käynnistystukea ei
myönnetä kausiluonteisiin lyhytaikaisiin töihin
otettujen henkilöiden palkkaukseen.

Tukea voidaan myöntää yritykseen palkattavan
ensimmäisen työntekijän työsuhteen alka-
misajankohtaa seuraavan enintään kahden vuo-
den pituisen ajanjakson palkkakustannuksiin.
Palkkakustannukset voivat muodostua yhden
henkilön kahden vuoden palkkauksesta tai esim.
neljän henkilön kuuden kuukauden palkkakustan-
nuksista.

Käynnistystukea voi saada enintään kahta henki-
lötyövuotta vastaavasta työntekijöiden palkkauk-
sesta aiheutuvista kustannuksista.

Tukea voi saada yritys, jonka työntekijöiden mää-
rä yrittäjää lukuun ottamatta ei ole ylittänyt puolta
henkilötyövuotta vastaavassa yritystoiminnassa
sinä tilikautena, jona hakemus on tullut vireille, ja
sitä edeltäneenä tilikautena, Tuen maksamisen
perusteena tulee olla vähintään kuuden kuukau-
den palkkakustannukset. Henkilötyövuodella tar-
koitetaan yhden kokoaikaisen työntekijän tavan-
omaista vuotuista työaikaa. Tukea ei myönnetä
yrittäjän omaan palkkaan.

Yhteisön hakiessa tukea yksi sen osakkaista tai
jäsenistä katsotaan yrittäjäksi, jollei tämä ole työ-
suhteessa yhteisöön.

Tukikelpoisia työntekijän palkkakustannuksia
ovat:

1) kohtuulliset ennakonpidätyksenalaiset raha-
na suoritettavat palkkakustannukset

2) enintään verotusarvon määrään asti sellai-
set kohtuulliset luontaisedut, joista yritykselle
aiheutuu säännöllisiä kohdennettavissa olevia
menoja.

Kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan palkkaa ver-
rata vastaavasta työstä samalla alalla sellaisille
henkilöille maksettuihin palkkoihin, joiden päte-
vyys pääosin vastaa tuen avulla palkattavan hen-
kilön pätevyyttä.

2. HAKIJA

Yritystoimintaa voi harjoittaa luonnollinen henkilö
(toiminimenä tai maatalousyrityksessä maatalou-
denharjoittajana), avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö,
osakeyhtiö tai osuuskunta.

Kun luonnollinen henkilö ryhtyy harjoittamaan tai
harjoittaa yritystoimintaa, hänen tulee tukea haki-
essaan olla 18-62 -vuotias ja hänellä tulee olla
tuen kohteena olevaa yritystoimintaa varten tarvit-
tava riittävä ammattitaito.

Hakijan on nimettävä toimenpiteelle yhteyshenki-
lö.

Hakijalla tulee olla riittävät taloudelliset ja ammat-
titaidolliset edellytykset toteuttaa toimenpide. Yri-
tyksen ammattitaito arvioidaan hakijana olevan
luonnollisen henkilön ammattitaidon perusteella
taikka, jos hakijana on yhteisö, niiden henkilöiden
ammattitaidon perusteella, jotka ovat yrityksessä
johtavassa asemassa tai työsuhteen perusteella
sellaisessa asemassa, että heidän ammattitaidol-
laan on olennainen merkitys yritystoiminnan jat-
kuvuudelle.

Ammattitaito voidaan osoittaa koulutuksella tai
työkokemuksella tai niillä yhdessä (liite 1b).

Pelkästään työkokemuksella hankittuna riittävänä
ammattitaitona voidaan pitää vähintään kolmen
vuoden työskentelyä sellaisissa tehtävissä, joissa
saadun osaamisen voidaan katsoa antavan riittä-
vät edellytykset suunnitellun yritystoiminnan har-
joittamiselle.

Jos yritystoimintaa harjoitetaan yhteisömuotoise-
na (osakeyhtiönä tai osuuskuntana), määräysval-
ta yhteisössä tulee olla yhdellä tai useammalla
luonnollisella henkilöllä, jotka ovat 18-62 vuotiaita
ja joilla on kyseisen yritystoiminnan harjoittami-
sessa tarvittavat riittävä ammattitaito. Yhteisö-
muotoisessa maatalousyrityksessä edellytetään
lisäksi, että määräysvalta on henkilöllä tai henki-
löillä, jotka harjoittavat maataloutta.

Henkilöllä tai henkilöillä on määräysvalta osake-
yhtiössä, jos hänen tai heidän yksin tai yhdessä
perheenjäsentensä kanssa, suoraan tai perheen
omistamien yhtiöiden kautta, omistamien osak-

keiden äänimäärä on yli puolet yhtiön kaikkien osakkeiden äänimäärästä. Perheenjäseninä pidetään tässä henkilön aviopuolisoa, lapsia ja vanhempia. Perheenjäsenellä tarkoitetaan myös henkilöä, jonka kanssa yhteisön osakas tai jäsen jatkuvasti elää yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa.

Tilatunnuksena käytetään tunnusta, joka on annettu peltoala- ja eläinperusteisen tai muiden tukien haun yhteydessä.

Yrityksen katsotaan sijaitsevan siinä kunnassa, jossa maatilan talouskeskus on, tai muussa yritystoiminnassa siinä kunnassa, jossa sen pääasiallinen toimipaikka on. Maatilan ja muussa yritystoiminnassa toimipaikan tulee sijaita Suomessa.

Tuettavasta toimenpiteestä on pidettävä kirjanpitoa.

Merkitään, onko hakijan yritys hakuhetkellä aloitettava yritys vai jo toimiva yritys. Toimiala, jolla yritys toimii.

Merkitään milloin yritys aloittaa tai on aloittanut toimintansa. Jos yritys kuuluu kaupparekisteriin, ilmoitetaan milloin se on merkitty sinne.

3. TUETTAVA TOIMENPIDE

Toimenpiteellä on oltava nimi, jonka tulisi olla kuvaava, lyhyt ja ytimekäs. Tarvittaessa tulee käyttää lyhennettä. Ilmoitetaan aloittavan tai kehitettävän yritystoiminnan toimiala, jos se poikkeaa kohdassa 2 ilmoitetusta. Toteutuskunnan merkitseminen on tärkeää, jos alueella on tapahtunut kuntaliitoksia. Näin toimenpide pystytään sijoittamaan maaseutupolitiikan alueellistamisessa käytettäviin maaseututyyppeihin, jotka perustuvat 31.12.2005 tilanteeseen.

Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman yritystuessa mukana olevat toimintalinjat ja niissä olevat toimenpiteet:

Toimintalinja 1: Maa- ja metsätalouden kilpailukyvyn parantaminen:

- jalostus ja markkinointi (123)
- maa- ja metsätalous- sekä elintarvikealan innovatiivinen yhteistyö (124)

Toimintalinja 3: Maaseutualueiden elämänlaatu ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen:

- maatalouden monialaistaminen (311)
- mikroyritysten perustaminen ja kehittäminen (312)

Toimintalinja 4: LEADER:

- toimintaryhmän paikallisen maaseudun kehittämissuunnitelman painotusten mukaiset Leader-toimenpiteet toimintalinjoilla 1 ja 3

Toimenpidettä saa toteuttaa ja sen kustannukset ovat hyväksyttäviä vain rahoitustukipäätöksessä ilmoitettuna toteutusaikana. Toteutusaika on määriteltävä riittävän pitkäksi, että kaikki kustannukset ovat syntyneet ja toimenpide ehditty kokonaan toteuttaa. Toteutusaika on enintään 2 vuotta. Toimenpiteen toteuttamiselle voi tarvittaessa haakea jatkoaikaa. Hyväksyttävien toimien ja niihin liittyvien kustannusten varhaisin alkamisajankohta on se päivämäärä, jona hakemus on tullut vireille työvoima- ja elinkeinokeskuksessa tai paikallisessa toimintaryhmässä.

Hakijan on laadittava tuettavaa toimenpidettä koskeva suunnitelma, jossa esitetään yrityksen toiminta ja tuettavan toimenpiteen merkitys sille. Suunnitelmaan tulee sisältyä:

- kuvaus yrityksen nykyisestä ja suunnitellusta toiminnasta ja käytettävissä olevista aineellisista ja aineettomista voimavaroista
- selvitys yrityksen rahoitusasemasta
- kuvaus suunnitellusta toimenpiteestä ja sen vaikutuksista yrityksen toimintaan sekä yrityksen nykyisten ja suunniteltujen tuotteiden ja palvelujen markkinointimahdollisuuksista.
- eri toimenpiteet, joihin tukea haetaan ja niiden merkitys yritystoiminnalle on eriteltävä.

Hakemukseen tulee sisältyä laskelma yrityksen kannattavuudesta ja maksuvalmiudesta. Laskelman tulee koskea hakemusvuotta ja vähintään tuettavan toiminnan aloittamista seuraavaa kolmea tilikautta. Laskelmat ja selvitykset on laadittava siten, että ne perustuvat hakemista edeltävien kahden kalenterivuoden kirjanpito-tietojen tai muuhun luotettavana pidettävään selvitykseen (Yritystutkimusneuvottelukunnan lomakkeet T2, T4, T5 ja T7 tai vastaavat tiedot).

Jos hakemus koskee yrityksen aloittamista koskevan enintään 1 500 euron määräistä neuvontatai muun vastaavan asiantuntijapalvelun hankkimista, riittää liitteeksi tuettavaa toimenpidettä koskeva suunnitelma. Laskelmaa yrityksen kannattavuudesta ja maksuvalmiudesta ei tarvitse esittää, ellei sellaista ole jo olemassa.

4. HAKIJALLE AIEMMIN MYÖNNETTY JA MAKSETTU TUKI

Hakijan tulee ilmoittaa, onko yritykselle myönnetty ja maksettu EU-osarahoitteista yritystukea vuoden 2000 jälkeen.

Yrityksen tulee ilmoittaa hakemusvaiheessa yritykselle viimeisen kolmen tilikauden aikana maksetut de minimis -tuet (vähämerkityksinen tuki). Tuen määrä ilmoitetaan euroina.

De minimis-tukena ilmoitetaan vain ne tuet, joiden tukipäättöksissä on ilmoitettu tuen olevan de minimis-tukea.

De minimis-tukea voidaan maksaa yritykselle enintään 200 000 euroa kolmen verovuoden aikana.

5. YRITYKSEN OMISTAJAT

Merkitään hakijayrityksen omistajien nimet ja omistusosuudet. Mikäli toisen yrityksen tai yritysten omistus hakijayrityksestä on 1/4 tai enemmän, on mainittava omistajayrityksen tai -yritysten edellisen tilikauden liikevaihto, taseen loppusumma ja työntekijöiden määrä (tarvittaessa erillisellä liitteellä).

6. YRITYKSEN TUOTTEET

Toimiva yritys ilmoittaa, mitkä ovat yrityksen nykyiset tuotteet ja paljonko niiden osuudet (%) ovat yrityksen liikevaihdosta. Sekä toimiva että aloittava yritys ilmoittavat tuotteet, joita suunniteltu toimenpide koskee ja arvion niiden osuudesta (%) koko liikevaihdosta toimenpiteen toteuttamisen jälkeen.

7. LIIKEVAIHTO, TASE JA TYÖNTEKIJÖIDEN MÄÄRÄ VUOSITYÖPAIKKOINA

Liikevaihto ja tase ilmoitetaan kahden edellisen vuoden tuloslaskelmasta. Kuluvalta ja kolmelta tulevalta tilikaudelta esitetään arvio toteumasta. Mikäli ne on ilmoitettu T-lomakkeella, tässä kohdassa täytetään vain työntekijöiden määrät.

Yrityksen työntekijöiden määrä lasketaan vuosityöpaikkoina. Vuosityöpaikka on yhden tai useamman henkilön työsuhteista koostuva yhtä henkilötyövuotta vastaava työntekijämäärä.

Mikroyritysten, pienten yritysten ja keskisuurten yritysten työntekijöiden määrässä otetaan huomioon hakemuksen vireille tuloa edeltäneenä tilikautena yrityksessä vakituisesti tai määräaikaaisesti työskennelleet työntekijät. Työntekijöihin ei lueta oppisopimuksen tai muun ammatilliseen opiskeluun kuuluvan harjoittelun perusteella työskenteleviä henkilöitä.

Yrityksen työntekijöihin luetaan myös yrityksen johtamiseen osallistuva omistaja sekä yrityksessä säännöllisesti työskentelevä muu yhtiökumppani, joka saa yritykseltä rahamääräisiä etuja.

8. KUSTANNUSARVIOT JA RAHOITUSSUUNNITELMAT

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma esitetään kunkin haettavan tuen osalta erikseen.

Kustannukset ilmoitetaan ilman arvonlisäveroa. Mikäli hakija ei kuitenkaan saa arvonlisäveropalausta, niin vero voidaan sisällyttää kustannusarvion lukuihin.

Jos hakija on tavanomaisesta toiminnastaan arvonlisäverovelvollinen, hakijan on liitettävä selvitys (esim. verottajalta) hakemuksen liitteeksi siitä, ettei kyseisen toimenpiteen toteuttamiseen liittyvistä kustannuksista ole mahdollista saada arvonlisäveron palautusta. Tällöin arvonlisävero voidaan sisällyttää kustannusarvion lukuihin.

Kustannusten tulee perustua hyväksyttäviin viitekustannuksiin tai toimenpiteen laatu ja laajuus sekä investoinnin osalta lisäksi koko ja sijainti huomioon ottaen tarkoituksenmukaisilta tahoilta pyydettyihin vähintään kolmeen tarjoukseen. Tarjoukset tulee pyytää vähintään kolmelta sellaiselta yritykseltä, jolla voidaan arvioida olevan edellytykset hankinnan toteuttamiseen. Jos hankinta tai toimenpide koskee enintään 3 000 euron kustannuksia, pitää selvittää toteutettavan toimenpiteen tavanomainen hintataso toteuttamispaikkakunnalla. Sekä kirjalliset että suulliset tarjoukset on dokumentoitava siten, että ne voidaan esittää tarvittaessa tuen myönnön, maksatuksen tai valvonnan yhteydessä.

Rahoitussuunnitelmassa ilmoitetaan, miten toimenpide rahoitetaan. Kohdassa muu julkinen tuki hakijan tulee ilmoittaa, jos toimenpiteeseen saadaan rahoitusta tai muuta rahanarvoista etuutta muulta viranomaiselta tai julkisyhteisöltä esim. kunta tai Finnvera (tarkempi selvitys kohdassa 10). Yksityisen rahoituksen osuus on vähintään 25 %.

A) Yrityksen investointituki

1. Koneet ja laitteet sekä muu käyttöomaisuus

Myös käytettyjen koneiden ja laitteiden hankintaan voidaan myöntää tukea.

Käytettynä hankittavan koneen tai laitteen hankintahinta:

- ei saa ylittää laitteen käypää arvoa
- koneen tai laitteen jäljellä olevan käyttöiän tulee olla riittävä investoinnin tavoitteeseen nähden
- koneen tai laitteen tulee olla teknisiltä ominaisuuksiltaan asianmukainen suunnitellun käytön kannalta ja voimassaolevien säännösten ja standardien mukainen.

Käytetyn koneen tai laitteen hankinnan osalta on annettava selvitys hankinnan hyödyllisyydestä tai

välttämättömyydestä investoinnin kannalta sekä edullisuudesta kustannuksista saatavaan hyötyyn nähden verrattuna vastaavan uuden koneen tai laitteen hankintaan (liite 2d).

Muuta käyttöomaisuutta ovat aineettomat oikeudet esim. patentit, mallioikeudet ja tavaramerkin hankinta.

2. Rakentaminen

Rakentamisen kustannusarviokohtaan merkitään kokonaiskustannukset. Jos kustannukset sisältävät useita rakennuksia, niiden tiedot ja kustannukset on esitettävä eriteltyinä (liite 2a).

Rakentamisen hyväksyttäviä kustannuksia ovat:

- 1) rakennuksen rakentamisesta aiheutuvat kustannukset
- 2) rakennukseen kiinteästi kuuluvia varusteita, koneita ja laitteita koskevat kustannukset
- 3) suunnittelusta aiheutuvat kustannukset siltä osin kuin ne eivät ylitä kymmentä prosenttia rakentamisen kustannuksista.

Peruskorjauksen hyväksyttäviksi kustannuksiksi hyväksytään enintään 75 prosenttia vastaavan uudisrakennuksen kustannuksista. Historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaiden rakennusten osalta hyväksyttävät kustannukset voivat kuitenkin olla enintään 100 prosenttia uudisrakennuksen kustannuksista.

Oman puutavaran ja maa-aineksen käyttö voidaan hyväksyä kustannukseksi vain, jos tuki myönnetään maatalousyrittäjästä varten luonnolliselle henkilölle elinkeinonharjoittajana. Hyväksyttävän kustannuksen on perustuttava asiantuntijan arvioon puutavaran tai maa-aineksen määrästä, laadusta ja hinnasta.

Omaa puutavaraa käytettäessä puutavaran raakapuuarvona otetaan huomioon kyseisellä alueella yleisesti sovelletut puun kantohinnat. Jos tuen saaja itse on työstänyt omasta metsästä peräisin olevaa raakapuuta sahaamalla tai höyläämällä, puun arvona pidetään vastaavan puutavaran hankintahintaa, jolla puutavara tavanomaisin ehdoin alueella on yleisesti saatavissa. Sahatun tai höylätyn puutavaran määrästä ja arvosta on oltava vastaava todistus kuin raakapuun määrästä ja arvosta.

Maa-aineksen arvona pidetään sitä myyntihintaa, jonka hakija olisi saanut myydessään sen.

Jos toimenpiteen toteuttaminen vaatii viranomaislupaa, eikä sitä ole liitetty tukihakemukseen sen tullessa vireille, on lupa liitettävä hakemukseen ennen kuin hakemukseen annetaan päätös. Luvan hankinnasta aiheutuneet kustannukset voivat olla syntyneet ennen tukihakemuksen jättämistä. Nämä kustannukset eivät ole tukikelpoisia.

3. Rakennuksen hankinta

Yrityksen investointitukea voidaan myöntää rakennuksen hankkimisesta aiheutuviin kuluihin. Tukea voidaan myöntää rakennuksen hankinnan yhteydessä maapohjan hankkimisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Tuen myöntämisen edellytykset:

- rakennuksen rakentamiseen, laajentamiseen tai peruskorjaukseen taikka kiinteistön hankintaan ei ole myönnetty ja maksettu luovutusta edeltävän kymmenen vuoden aikana julkista rahoitusta
- rakennus soveltuu harjoitettavaan yritystoimintaan tai on vähäisin kustannuksin muutettavissa sellaiseksi sekä täyttää aiotussa tarkoituksessaan, mitä laissa tai lain nojalla säädetään tai määrätään sellaiselle rakennukselle asetetuista vaatimuksista
- rakennuksen tai kiinteistön kauppahinta ei ylitä sen käypää arvoa
- kiinteistön arvo muodostuu pääasiassa yritystoimintaan käytettävän rakennuksen arvosta (maapohjan osuus ei saa ylittää 10 prosenttia).

B) Yrityksen kehittämistuki

Kuvataan yrityksen kehittämistoimenpiteet ja niiden toteuttaminen mahdollisimman konkreettisesti. On lueteltava toimenpiteet ja miten ne aiotaan toteuttaa.

Kustannusarvio

Palkkauskulut sisältävät palkattavien henkilöiden palkkakulut ja sivukulut. Tuella palkattavan henkilön on pidettävä työpäiväkirjaa. Vain lakisääteiset sivukulut voidaan merkitä kustannusarvioon.

Ostopalveluista kuten asiantuntijapalkkioista tulee pyytää vähintään kolme tarjousta, joiden perusteella voidaan arvioida hankinnan tarkoituksenmukaisuutta toimenpiteen kannalta.

Vain toimenpiteen toteuttamiselle välttämättömät matkakulut ovat hyväksyttäviä. Ne korvataan pääsääntöisesti valtion matkustusohjesäännön mukaan.

C) Yritystoiminnan käynnistystuki

Tukea myönnetään yritykseen palkattavan työntekijän työsuhteen alkamisajankohtaa seuraavan enintään kahden vuoden pituisen ajanjakson palkkakustannuksiin.

Merkitään yritystoiminnan käynnistämisen aika-tilausta ja ensimmäisen haetulla tuella yritykseen palkattavan työntekijän työsuhteen alkamisajankohta.

Kustannusarvio

Kustannusarviossa ilmoitetaan yritykseen palkattavien työntekijöiden ennakonpidätyksenalaiset rahana suoritettavat palkkakustannukset ja työsuhteen/työsuhteiden suunniteltu kesto. Lisäksi työntekijän saamat kohtuulliset luontaisedut, joista yritykselle aiheutuu säännöllisiä menoja, tulee ilmoittaa.

9. VIIMEKSI TEHTY YRITYSTUTKIMUS

Yrityksestä tehdyt yritystutkimukset tulee liittää hakemukseen.

10. MUU JULKINEN RAHOITUS

Hakijan on ilmoitettava kaikki toimenpiteeseen haettavat, haetut ja saadut julkiset rahoitukset. esim. kunta tai Finnvera.

11. ARVIO TUEN VAIKUTUKSISTA

Arvioidaan kullekin toimenpiteelle soveltuvin osin.

12. HAKIJAN VAKUUTUS JA SUOSTUMUS

Hakemuksen allekirjoittaa toimenpiteen toteuttamisesta oikeudellisesti vastaava. Hakija vastaa mm. hankkeen tavoitteiden toteuttamisesta, varojen käytöstä ja niiden seurannasta ja raportoinnista. Yhteisön kuten osakeyhtiön puolesta toimivan tulee osoittaa, että hänellä on oikeus allekirjoittaa hakemus (liite 1g). Nimenkirjoitusoikeuden muutoksesta on ilmoitettava työvoima- ja elinkeinokeskukselle.

Teksti tulee lukea huolellisesti ennen allekirjoittamista.

TIETOA MAKSATUKSESTA

Tukea voidaan myöntää tuettavasta toimenpiteestä aiheutuviin tarpeellisiin ja kohtuullisiin kustannuksiin, jotka ovat syntyneet tukihakemuksen vireille tulon jälkeen. Jos kysymys on rakentamisen suunnittelusta aiheutuvista kustannuksista, tukea voidaan kuitenkin myöntää ennen tukihakemuksen vireille tuloa syntyneisiin kustannuksiin.

Tuen saajan tulee pitää tuettavasta toimenpiteestä kirjanpitoa, joka järjestetään osaksi tuen saajan kirjanpitoa. Tuettavan toimenpiteen kirjanpito

tulee voida vaikeudetta tunnistaa ja erottaa tuen saajan muusta kirjanpidosta.

Jos tuen saaja on henkilö, jota verotetaan maatalouden tuloverolain (543/1967) mukaisesti, pidetään tuettavan toimenpiteen riittävänä kirjanpitoa, mitä tuen saajan muulta tilinpidolta verotuksen toimittamiseksi edellytetään. Tällöin tilinpito on järjestettävä siten, että tuettavan toimenpiteen kustannukset voidaan vaikeudetta tunnistaa ja erottaa muusta tilinpidosta.

Maksamisen hakeminen

Maksuhakemus tehdään kirjallisesti tarkoitusta varten vahvistetulle lomakkeelle. Hakemukseen liitetään tuen maksamisen edellytysten kannalta välttämättömät tilinpitoasiakirjat ja selvitykset.

Maksuhakemus toimitetaan tuen myöntäneelle viranomaiselle tai jos tuki on myönnetty paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä, maksuhakemus toimitetaan paikalliselle toimintaryhmälle.

Tuen maksamisen edellytykset

Tuen maksaminen edellyttää, että tuen saaja on noudattanut tukipäätöksen mukaisia tuen ehtoja. Lisäksi maksamisen edellytyksenä on tuen saajalle aiheutuneen menon tosiasiallisuus, lopullisuus ja todennettavuus. Tuen saaja esittää näitä edellytyksiä koskevat asiakirjat ja selvitykset. Tuen saajan on tuen maksamista varten esitettävä selvitys kustannusten kohdentumisesta tuettavaan toimenpiteeseen.

Tuen maksamisen edellytyksenä on, että tukikelpoisen kustannuksen perusteena oleva toimenpide on toteutettu ja siitä aiheutuva lopullinen kustannus on maksettu. Ennen tuen viimeisen erän maksamisen hakemista kaikkien maksujen on oltava suoritettuina.

Menon tulee olla tuen saajan maksama tai puutavaran tai maa-aineksen tuen saajan kiinteistöltä otettua.

Tuen maksamiseksi esitetään selvitys siitä, että meno perustuu hankinnan tai toimenpiteen tavanomaiseen hintatasoon ja että toimenpide on toteutettu tuen myöntämistä koskevassa päätöksessä edellytetyin tavoin kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla.

Tuen maksaminen edellyttää, että tuettavista kustannuksista on yksilöity lasku ja tosite sen maksamisesta tai, jos maksu ei perustu laskuun, yksilöity kuitti. Maksuasiakirjoista tulee käydä yksityiskohtaisesti ilmi suoritettu hankinta. Tukea ei makseta ennen kuin meno on kirjattu yrityksen kirjanpitoon. Omaa puutavaraa käytettäessä on osoitettava, että sen käyttäminen ja arvo on otettu

asianmukaisesti huomioon yrityksen kirjanpidossa.

Tuen maksuerät ja maksamisen haku aika

Monivuotisia sitoumuksia sisältävien toimenpiteiden osalta tuensaajan tulee toimittaa vuosittainen maksuhakemus.

Käynnistystuki maksetaan vuosittain enintään kahdessa erässä.

Koneen, laitteen, aineettoman omaisuuden taikka muun käyttöomaisuuden hankintaan myönnetty tuki maksetaan enintään kahdessa erässä.

Rakennuksen rakentamiseen, laajentamiseen tai peruskorjaamiseen myönnetty investointituki maksetaan enintään neljässä erässä. Viimeisen erän tulee olla vähintään 20 prosenttia tuen määrästä.

Tuen maksamista tulee hakea viimeistään neljän kuukauden kuluessa toimenpiteen toteuttamisella asetetun määräajan päättymisestä. Käynnistystuen viimeisen erän maksamista saa lomarahana osalta hakea kuukauden kuluessa siitä, kun asianomaisen työsuhteen perusteella lomараha on viimeistään maksettava.

Maksettava tuki

Tukea maksetaan enintään tukitasoa ja myönnetyn tuen määrää vastaava osuus maksuhakemukseen sisältyvistä hyväksyttävistä kustannuksista.

Tuen maksamisesta päättää työvoima- ja elinkeinokeskus. Työvoima- ja elinkeinokeskus kokoaa maksuja koskevat tiedot ja toimittaa ne Maaseutuvirastolle. Maaseutuvirasto vastaa menojen tukikelpoisuuden tarkastamisesta ja hyväksymisestä sekä maksujen suorittamisesta.

Selvitykset ja seurantatiedot

Tuen saajan tulee esittää tuettavan toimenpiteen edistymistä ja vaikuttavuutta koskevat selvitykset ja seurantatiedot työvoima- ja elinkeinokeskukselle.

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriö ja Maaseutuvirasto voivat suorittaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi tuen myöntäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Vastaava oikeus on tuen saajien osalta työvoima- ja elinkeinokeskuksilla.

Työvoima- ja elinkeinokeskus on velvollinen keskeyttämään tuen maksamisen ja perimään tuen saajalta takaisin virheellisesti tai perusteetta maksetun tuen.